

МЕТОДЕ УЗИМАЊА БРИСА И ОТИСКА СА ПОВРШИНА, ИСПИРКА ИЗ ПОСУДА И МЕТОДЕ УЗИМАЊА ВАЗДУХА

Бр.	Метода узимања бриса
1.	Метода бриса подразумеујева узимање бриса стандардизованим штапићем са намотајем вате који се намочи у стерилну физиолошку отопиу и обрише се испитивана површина. Зависно од врсте испитивања, пребрише се цијели предмет (чаша, тањир, шоља, прибор за јело, радна рука, плантарни дио шаке, длан, прсти, рубови ноктију и слично) или се површина ограничи стерилним шаблоном (метални шаблон) са отвором одговарајуће површине дефинисане према стандарду BAS ISO 18593 (Микробиологија хране и хране за животиње – хоризонтална метода за технике узимања узорака са површине), користећи контактне плоче и брисеве (ISO 18593:2004, IDT). Узети брис врати се у епрувету, штапић се преломи, горњи дио се одстрани, а епрувета зачепи. На узети брис дода се 10 ml физиолошке отопине и добро се хомогенизује.
2.	Метода узимања отиска Метода отиска подразумеујева узимање отиска помоћу чврсте подлоге за умножавање микроорганизама. Подлога може бити на плочици или у Петријевој шољи посебно конструисаној за ту намену. Након узетог отиска на плочици или у Петријевој шољи, потребно је обавити инкубацију при одређеној температури.

3.	Метода узимања испирка
	Метода испирка подразумева да се у испитивану посуду или цијев дода одговарајућа количина физиолошке отопине. Посуда се затвори и добро промућка. Након тога, испирак се прелије у епрувету и прије обраде добро хомогенизује. Испирци брисева, отисна подлога и испирак даље се обрађују према признатим микробиолошким методама.
4.	Метода седиментације
	Петријева шоља са одговарајућом подлогом (крвним агаром) излаже се у одређеном времену, најчешће 15 минута. Неопходно је назначити вријеме излагања, као и мјесто на којем је вршено излагање Петријеве шоље.
5.	Метода узорковања ваздуха
	Узорковање ваздуха врши се аутоматски помоћу апарата (Impact и Impiging метода) – квантитативна метода.

Прилог 2.

КРИТЕРИЈУМИ МИКРОБИОЛОШКЕ ЧИСТОЋЕ МЕТОДОМ
БРИСА, ОТИСКА И ИСПИРКА

ПРЕДМЕТИ, ПОВРШИНЕ, РУКЕ	Аеробне мезофилне бактерије	Enterobacteriaceae
	ОДГОВАРА	ОДГОВАРА
Порцуланске, стаклене, глатке металне површине cfu*/cm²	≤ 10 (≤ 1)***	0-1
Остале површине (дрвене, пластичне, камене и слично) cfu*/cm²	≤ 30 (≤ 1)***	0-1
Тањири, здјелице, прибор за јело и мање посуђе; посуђе и прибор који долазе у контакт са храном и ПОУ** cfu*/ml (cm²)	≤ 100 (≤ 1)***	0-1
Боце или амбалажа за течућине cfu*/ml	0-1	0-1
Руке лица у додиру са храном и ПОУ** cfu*/ml (cm²)	≤ 200 (≤ 2)***	0-1
Површине у здравственим установама cfu*/ml (cm²)	≤ 10 (≤ 1)***	0
Руке лица у додиру са пацијентом и ПОУ** cfu*/ml (cm²)	≤ 100 (≤ 1)***	0

- * cfu – број колонија бактерија (енгл. colony forming unit)
- ** ПОУ – предмети опште употребе
- *** наведене вриједности односе се на отисак

Прилог 3.

КРИТЕРИЈУМИ МИКРОБИОЛОШКЕ ЧИСТОЋЕ ВАЗДУХА У
ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

Мјесто	Број микроорганизама cfu*/m³
Оперативна сала, клинике/ одјељења у којима се врши третман опекотина	0–120
Породилиште и јединица интензивне његе	300–400
Болесничке собе	400–500

- * cfu – број колонија бактерија (colony forming unit)

Прилог 4.

МИНИМАЛНИ БРОЈ УЗОРАКА ЗА КОНТРОЛУ
МИКРОБИОЛОШКЕ ЧИСТОЋЕ ПРЕМА ОБИМУ
ПОСЛОВАЊА

Бр.	Врста објекта	Број узорака	Учесталост испитивања
1.	Објекти за производњу хране и предмета опште употребе (козметички производи, материјали који долазе у контакт са храном за једнократну употребу)	од 5 до10 узорака	tromјесечно

2.	Објекти за промет хране (продавница, самопослуга – мини-маркет и супермаркет, драгстор и киоск)	од 2 до 5 узорака	tromјесечно
3.	Објекти за промет хране (самопослуга – макси-маркет и хипермаркет)	од 5 до 10 узорака	tromјесечно
4.	Средства за превоз хране	од 1 до 3 узорка	tromјесечно
5.	Ресторани и други објекти који послужују више од 500 готових оброка дневно	од 15 до 20 узорака	мјесечно
6.	Ресторани и други објекти који послужују од 200 до 500 готових оброка дневно	од 10 до 15 узорака	двомјесечно
7.	Ресторани и други објекти који послужују мање од 200 готових оброка дневно	од 5 до 10 узорака	tromјесечно
8.	Остали угоститељски објекти	од 2 до 5 узорака	tromјесечно
9.	Меснице	од 5 до 10 узорака	мјесечно
10.	Посластичарница	од 5 до 10 узорака	у периоду април – октобар мјесечно, а у периоду октобар – април једном у три мјесеца
11.	Објекти базена, сауна, салона за његу и уљепшавање, фризерских салона, салона у којима се пружају услуге тетоважа и пирсинга (енгл. piercing), велнес центрима	од 1 до 3 узорка	tromјесечно
12.	Здравствене установе – организационе јединице са високим степеном ризика (интензивна њега, неонатолошка њега, третман опекотина, трансплантација, кардиохирургија, неурохирургија, васкуларна хирургија, ортопедија, трауматологија, микробиологија, хемодијализа, онкологија и хематологија)	од 2 до 5 узорака	tromјесечно
13.	Објекти у области васпитања и образовања (играонице, рођендаонице, вртићи, школе)	од 2 до 5 узорака	tromјесечно
14.	Објекти у области социјалне заштите – за смјештај лица	од 1 до 3 узорка	tromјесечно